

Meer over onze Streeknamen

door A. CARNOY

Veel, zeer veel is reeds over de namen van de streken van het *Belgium* geschreven geworden. Dat is begrijpelijk, want dergelijke ethnische benamingen zijn van aard om de nieuwsgierigheid van vele personen te prikkelen, terwijl de etymologie van het een of het ander dorp slechts voor de inwoners van die plaatsen of in 't algemeen voor specialisten in de toponymie van belang kan zijn. Om deze reden, mogen geen bijzonderheden, geen nieuwe data omtrent de oorsprong van die benamingen verwaarloosd worden en sedert de tijd toen wij in 1954 ons artikel *De Namen van de Stammen in het Belgium (Med. Vereen. v. Naamkunde XXXe jg.)* lieten verschijnen, is er meer dan één nieuw element in 't licht gebracht dat voor deze vraagstukken van belang kan zijn. Op meer dan een punt ook zijn wij ertoe gekomen aan onze hypothesen wijzigingen voor te stellen. Daarom hebben wij het geraadzaam gevonden hier een reeks beschouwingen over verscheidene namen van onze gouwen tot uiting te brengen.

Haspengouw. De naam *Hasbanja*, oudste vorm van fr. *Hesbaye* werd onlangs door GYSSELING (*Top. & Dial.* 27. 124) ontleed als bevattend *hasi-banja*. Het tweede element zou een afleiding zijn van *ban* en een streek aanduiden die onder de jurisdictie staat van een centrum.

Dit is aannemelijk. Maar minder overtuigend is de bewering dat *Hasi-* een Germaanse stam aanduidt. Welke stam? Alleen de mensen van *Hessen* zouden in aanmerking kunnen komen; maar wie zal aannemen dat *Haspengouw* van *Hessen* afhing?

Maar *hasi* is een vorm van de bekende stam: *haisi* (waaruit *heis* in *Heist-op-den-Berg*, enz.), die zeer vroeg door dissimilatie van de *i*'s tot stand kwam zoals STEVENS (*Feestb. V. d. Wijer*. I. 382) het bewezen heeft. Maar *hasi*-betekent « struikbos » en schijnt op de streek in kwestie in 't geheel niet te passen.

Nochtans, dient met het feit rekening gehouden dat *hasi*, *haisi* ook voor „haag” en voor „bareel” in gebruik is geraakt, en dat dit de betekenis is van het woord in het Waals: b. v. in 't Luiks *hâhe* en in 't Picardisch *haise*. Met deze betekenis vindt men het woord in kwestie zo ver als centraal Frankrijk.

BESZART (*Top. du Maine*, 200) heeft een plaats *La Haise* in Maine ontdekt en vertaalt die naam door „barrière en branchages”. Nu, „land van de hagen, van de omheinde weiden” geeft een goede beschrijving van Noord-Haspengouw tot op onze dagen. In het Waals gedeelte past de benaming minder goed, maar met twee mogelijkheden dient rekening gehouden te worden: 1° een naam in het noorden ontstaan, kan zich tot het zuiden uitgebreid hebben, 2° in vroegere tijden waren de gewone akkers (ook in Haspengouw) waarschijnlijk door hagen omgeven om ze tegen het vrijlopend vee te beschermen.

Wij blijven geloven dat de twee dorpen *Hespine* geheten, in *Haspengouw* liggende, de naam van de gehele streek dragen. Nochtans daar de oudste vorm van die dorpsnaam in 980 *Hasbina* was (GYSELING, *Dipl. Belg.* 239), mogen wij niet mndl. *hasp* als prototype nemen. *Has-bina* is klaarblijkelijk een vorm van *Hasbanja* waarin — zoals

dikwijls — het suffix veranderd geworden is. De uitgang *-ina* was meer gewoon dan *-anja*. Dit veronderstelt dat *banja* in de X^e eeuw niet meer verstaan werd. — De verdere ontwikkeling van *Hesbine* (en misschien van *Hasbanja* in de Dietse streek) schijnt echter de invloed van *hasp* met de betekenis „hoek” (Mansion : *Oud-Gentsche Naamkunde* 142) te hebben ondergaan. Het gebruik van *hasp* voor „hoek, afgesloten stuk land” wordt inderdaad bewezen door *la Haispe* te Jandrain, *Hepe* te Marilles en te Piétrain, *Haspres* (dép. Nord), *Asper* (O. Vl.) [1960 *Haspra*]. Dat *hoek*, *kromming* voor omheinde weiden kan worden gezegd wordt ten overvloed door de parallelle ontwikkeling van *ham* en van *angulus* bewezen (zie onze *Origines*, bl. 26). De contaminatie tussen *hasp* en *hasi* is zeker van aard om de betekenis van *hasi-banja* als „gebied van de omheiningen” te bekrachtigen.

Henegouwen. Het geldt natuurlijk de streek van de *Haine*, maar het fijne over de oorsprong van *Haine* is zeker nog niet gezegd.

Wijzelf hebben gearzeld tussen : „rivier van de bossen” (*haag* met de betekenis : „bos”) of „rivier van de weiden” (oud. germ. *hahôn* „nagras”).

Het dunkt ons dat een betere hypothese (maar toch een hypothese) kan naar voren gebracht worden.

Het prototype **hag-na* kan naar ons gevoel in verband gebracht worden met **hög-io*, de oorspronkelijke vorm van *Hoei* en van de rivieren *Hoyoux*, *Howille*, enz.

Wij hebben gedoceed dat *hög-ja* in het Germaans de normale vorm zou zijn die tot idg. *hāk-jo* opklimt, een afleiding van de wortel *hāk* „opborrelen” (gr. *kēkiō*), litaus *sokti* „opborrelen”). Nu, naast *hāk* bestond de zwakke vorm *hāk*, waaruit een afleiding *hāk-no-* in het Germaans als *hag-nā* verschijnen moet, wat juist het

prototype is waaruit *Haine* ontstaan is (868 *Hagna*) (betekenis : „opborrelende beek”, wat van allerlei beken gezegd geworden is).

Door aan te nemen dat *hagna* in het Germaans van onze streken bestaan heeft, kunnen wij, op de koop toe, een oplossing geven aan de „crux” welke de riviernaam *Mehaigne* uitmaakt. De oudste vorm is : *mahanna*. De *h* bewijst dat het een Germaanse formatie is. Nu *hagna* kan zich door assimilatie van de *g* tot *hanna* ontwikkeld hebben. Het is trouwens het geval geweest voor het homoniem **hag(a)na*, **hagna* „omheining”, dat in *Hannut* steekt en in een reeks toponiemen in het Walenland. Buitendien bestond er naast *ma-hanna* een vorm met gemouilleerde *n*, waaruit : *Méhaigne*. Het eerste element *ma-* blijft onverklaard maar kan gemakkelijk *mad-* „weide” geweest zijn. Zeer vroeg moest voor *h* de *d* uitvallen (?). Aldus : „bruisende rivier in de weiden”, een zeer natuurlijke benaming. De parallele formatie *Mehogne*, met *hunja* „drassige plaats” als tweede element, schijnt ook *mad-* als eerste gedeelte te hebben gehad. Het bestaan van *mad* „weide” in het Walenland wordt aangetoond door de dorpsnaam : *Meeffe* uit *mad-ahwjō*.

De benaming *Hingeon* aan de bron van de *Haigneau* (diminutief van *Haine*) bewijst dat **hagna* in de lange reeks van beeknamen met de uitgang *-on* (*Leignon*, *Jodion*, *Glageon*, *Voyon*, enz.) kon ingevoerd worden.

Menapii. Wat deze naam betreft blijf ik bij de mening die ik in 1954 (*Taal & Tongval*, VI, 39) geopperd heb.

De benaming bestaat uit *ap-* „water” en de stam *mei* „lopen” waaruit vele hydroniemen afgeleid zijn, zoals *Moenus* „Main” in Duitsland, *Moin* in Ierland, *Minija* in Litouwen, *Minho* (in Galicië en Portugal) enz. (zie POKORNY — I.E.W., 710). Het betreft de zwakke vorm : *mi*

door suffix *-no* gevolgd, (terwijl *Moenus* uit **moi-no* uit de sterke vorm met hetzelfde suffix gevormd werd). Ik ben echter nu geneigd dergelijke benaming op de rivier *IJzer* eerder dan op de gehele streek toe te passen, want *ap-* wordt normaal voor waterlopen en niet voor streken gebruikt. Maar riviernamen kunnen gehele streken helpen noemen. Dit is namelijk dikwijls het geval (zie Henegouwen). Jammer genoeg leent zich het element *min-* tot verscheidene homonymiën: *minne* kan een watergeest zijn en zoals *nekker* in hydroniemen plaats grijpen. Men beweert dat het *Minnewater* te Brugge er een voorbeeld van is; het zou een synoniem zijn van *Nekkerspoel* te Mechelen. Ook wordt *min* feitelijk dikwijls gevonden met de betekenis „gemeen” b. v. *Minnestraat* te Londerzeel (waar het voor „wageweg” gebruikt wordt), *Minnewee* te Sijsselle (vroeger: *Meenewede* „gemene weide”), *Minneberg* te Rotselaar voor een woestijn waar water geheel en al ontbreekt. *Minneborre* te Tienen en *Minnemeers* te Gent zijn dubbelzinnig. [SCHÖNFELD (*Ver. Nam.* 33, 147) ziet ten onrechte in *Minneweg*, *Menneweg*, een weg langs waar men de kudden ment.] — Geen enkele van die andere betekenissen nochtans kan aan *Menapii* zo 'n passende betekenis leveren als *min-* uit *moino-*.

Ambivariti. Het praefix *ambi-* is Keltisch. Dit zal voor het tweede element wel het geval zijn, en in feite zijn er vele oude riviernamen met *wer* gevormd, o. m. in onze streken: *Viroin*, *Virelles*, *Warche* (= **Var-ica*), *Vir* (bij Virton), enz. De *Ambi-variti* moesten dus ergens bij de zee of bij een grote rivier gewoond hebben. Hun naam is ongeveer een synoniem van *ar-mor-ica* (= Brittanië).

Taxandri. GYSSELING heeft het zeer waarschijnlijk gemaakt dat Germaans *tehsa-* „rechts” voor het westen gebruikt werd. Het is algemeen bekend dat de naam van

de Taxanders „mens van het Westen (vergeleken met de Rijn-Germanen)” in *Tessengerlo* bewaard is. Wij denken dat *tehsa* als korte vorm van hun naam ook in de geheimzinnige naam *Testelt* steekt. Het is namelijk gebleken dat *Testelt* juist op het einde ligt van wat eens een *diverticulum* was, waar langs Walen ietwat langer dan elders vertoefd hebben, zoals de toponiemen het bewijzen: *Waanrode* (vroeger: *Walenrode*), *Messelbroek* (uit *mansile*) met een *Maasstraat* (uit *mansus*).

Aldus zal *Testelt* wel een oude stichting zijn. Zij ligt juist op de laatste heuvels voor de uitgebreide Demerweiden die regelmatig overstroomd worden. Wij stellen aldus nu voor *Testelt* te ontleden als *tehs-helde* „helling van de west-mensen” of eerder *tehs-stelle* waarin *stelle* de betekenis heeft van „heuveltje bij moerassen waar in geval van overstroming vee en herder zich gaan redden” (MOERMAN, *Ned. Plaatsn.* 222).

* * *

Herveland. Het element *herve* hier zoals in *Herbe-stal* is hetzelfde woord als het Duits *herb* „wrang, scherp”. Het zou onwaarschijnlijk zijn dat *herw*- daar alleen sporen zou achtergelaten hebben. Daar in de verbuiging de *w* soms verdwijnt, stellen wij voor *herw* terug te vinden b. v. in *Heer* bij Agimont, aan het woud, *Heer* in de streek van Luik, *Heer* in Gelderen, en *Erre* (dép. Nord) [1076. *Hera*], *Herbroek* (bij Kortessem), en de talrijke *Herbais* (= *herwbaki*) „beek met zuur water” (zie de lijst in onze *Origines*. 303) en zelfs in *Herhet* (te Houyet) „droge heigrond”. Het kan ook zijn dat *Her-is* te Klein-Brogel uit *herw* bestaat door het element *-is* gevolgd, dat in Limburg dikwijls in hydroniemen te vinden is. *Heers*

bij Tongeren zou een kortere vorm van *Heris* kunnen zijn.

Aldus is *herw*- voornamelijk in het oosten van België verspreid, een streek die in 't algemeen onvruchtbaar is.

Daarom heeft men mijn etymologie van *Gellet* (= *Jalhay*) in mijn *Origines* (bl. 349) gehekelde. Inderdaad klinkt „*bruyère fertile*” nogal vreemd voor de gronden van *Gellet*. Buitendien hebben de Waalse taalkundigen doen opmerken dat in de Romaanse vorm *Jalhay* de uitgang dezelfde klank vertoont als in de afleidingen uit *-ellus* (*porcellus* > *pourcé*) en niet de klank van de *é* in *-hé* (*heid* geschreven).

Wij denken door een nieuwe etymologie die opwerpingen teniet te kunnen doen.

Men mag gerust als eerste element *gaila* bewaren dat inderdaad soms „overvloedig, vruchtbaar” betekent, daar *weelderig* kan gezegd worden ook van struiken en onkruid. Wat de uitgang *-hay* betreft, mag men hem niet uit *heide* afleiden maar wel uit *helde* „helling”, een bijvorm van *hilde* die goed bekend is en soms tot *helle* herleid wordt. Zo komt men tot de *é* van *-ellus* in het Waals. In het Nederlands zou *held* tot *et* gereduceerd geworden zijn door dissimilatie met de andere *l* en onder de invloed van de talrijke toponiemen van die streek die op *-et* uitgaan (*Astenet*, *Moresnet*, enz.). Nu kan het eerste gedeelte *geluw*, *geel* zijn en in 't Waals: *jal* „geel”, want de onvruchtbare hellingen van *Jalhay* zijn niet alleen geel door hun mager gras, maar door het feit dat zij met gele veldchrysanthemums bedekt zijn, een plant die daar zo geweldig woekert dat men ze „fleur de *Jalhay*” genoemd heeft. [LEGROS, *Top. Dial.* XXIII, 179]. Het woord voor geel is wel is waar nu *djène* te Luik, maar was vroeger *jalne*, *jal* in het oud-Frans. Natuurlijk hebben de tweetaaligen, toen de naam nog verstaan werd, het Germaans *gel(uw)* door Romaans *jalne* vervangen.

Een andere naam van dezelfde streek die aanleiding gaf tot allerlei gissingen is *Eupen*. Na al de hypothesen opgeteld te hebben, vraagt zich BOILEAU [*Ver. Nam.* 27.70] af, of het voorstel van MANSION : *op-ina*, afleiding van *op*, niet toch de minst onwaarschijnlijke verklaring zou zijn. Welzeker is dergelijke afleiding uit een voorzetsel iets abnormaals, maar in dezelfde streek vindt men ze met *over* in de gehuchtsnaam : *Oeveren* (**over-in*). Het weze ons toegelaten deze etymologie nog meer aannemelijk te maken door te bewijzen dat in het oosten van ons land *op* een naamwoord voor „hoogte” is geweest. Te Roermond, b. v., heet de *Christoffelberg* soms de *Op* (in 1331), en daar is de *Kapel in Opp* te vinden, en te Roermond zelf was er een *Nopspoort*. In Valkenburg bestaat er de echt Limburgse naam *Ingenop* („in de op” — zoals *Ingebos* „in het bos”, *Ingeveld* „op het veld”, *Ingenbleek* „op de bleek” [bleke plek in de heide], enz. (zie daarover : MOERMAN, *Ned. Plaatsnamen.* 175).

Hageland. Alhoewel *haag* wel voor „kleine bossen” gezegd werd, betekent het regelmatig : „haag” of „omheiningen, door hagen omgeven”. Het werd ongetwijfeld eens in Vlaamse streken met dezelfde betekenis als in 't Walenland gebruikt, namelijk voor kleine percelen uit de bossen getrokken, wat voor 't Hageland typisch is.

Het Hageland is dus „le pays des Haies” (lotissements extraits des bois).

Kempen. Daar *kamp* eerder voor afgemeten grondgedeelten dan voor brede, meestal onbebouwde pleinen (*veld*) gebruikt wordt, kwam het woord te pas voor een gebied waar percelen van heigronden ter beschikking van ontginners werden gesteld (zie onze *Origines*. bl. 366).

Atuatuca. De aanvang (voorzetsel *at*) zowel als de uitgang *-ca*, *-uca* zijn beslist Keltisch (*at-uatedu-ca*). Voor *uatedu* hebben wij in onze *Origines* (bl. 6) als hypothese voorgesteld **uātu-* als een woord voor „voorde, bewaadbare plaats” te beschouwen. Maar wat hypothese was kan nu als zekerheid aanvaard worden daar *watu-* als Keltisch woord voor „voorde” in het Zwitsers toponiem *vadu-tegia* „huis bij een voorde” (nu *Weggis* geworden) te vinden is. In feite, daar *at* „bij” betekent, zou *vadu-tegia* een synoniem zijn van *at-uatedu-ca*.

Weliswaar bestaat er een kortere vorm : *Aduaca* die op die manier niet kan verklaard worden. Hij is te beschouwen hetzij als een contractie, hetzij als een concurrente vorm steunende op *adua* „rivier” (aldus in dit geval : „dorp bij de rivier” — *adua*, *adu* is de naam van een bijrivier van de Po en *ad-* is de naam van vele hydro-niemen (zie ons *Dict. Etym. du Proto-Indo-Eur.*, 79).

Eburonen. Men is akkoord om kelt. *eburos* als „taxusboom” te vertalen, en men weet dat de boom in kwestie bij de Kelten een heilig karakter droeg. Maar wat betekent : „mensen van de taxusboom”? De ethnische benaming *Ebuovices* „die met de taxus strijdt”, die als parallel heeft : *Lemovices* „die met de olm strijdt” is van aard om te doen geloven dat *eburos* gezegd werd voor een lans met taxushout gemaakt. (Zo moet *widu* „hout” in Germaanse benamingen ook verstaan worden). Deze betekenis is zeker in vele gevallen de rechte ; maar wat over *Eburo-dunum* (*dunom* „vesting”), *Eburomagos* (*magos* „veld”) en de persoonsnaam *Eburiacus* (1)? Het ziet er uit alsof dat *eburos* in 't algemeen voor „sterk” werd gebruikt zoals *deru* „eik” waaruit o. iers *derb* „zeker” en praefix

(1) Zie GRÖHLER, *Franz. Ortsnamen*. I., passim.

dru- „sterk” (waaruit **dru-uid* „die veel weet” d. w. z. druïde)?

Zo waren waarschijnlijk de *Eburonen* „de krachtigen” zoals de Nervii en de Condrusii.

* * *

Brabant. Het blijft onzeker of die naam aan de provincie eigen is en een afleiding is van de kleine rivier *Brakena* („la Braine”), bijrivier van de Zenne en wier naam in 't Keltisch *bragonne* was, „de drassige rivier”. Dergelijke invloed van wege dit stroompje zou verrassend zijn. Nochtans was de benaming *bragne* in de oude tijd meer verspreid. Niet alleen bestond naast *Braine* (heden de „Hain” genaamd) de *Brainette* te 's-Gravenbrakel, maar in zekere oude documenten gaf men die naam aan de Zenne (Sickel. *Dipl. Othonis*, I. 433).

Aan de andere kant is het geheel en al zeker dat *brak-bant* een naamwoord was voor „drassige of onvruchtbare weiden” in het algemeen (uit *bant* „streek” en *braak* „weide die van tijd tot tijd „gebroken” werd om er andere vruchten te winnen”). Want men vindt deze benaming op verscheidene plaatsen : *Braibant* (arr. Dinant), *Braibant* (te Perwez), *Braibeteau* (862 *Bragbanto*) (heide bij Eprave) en buiten België in *Brebant* (dép. Marne), en *Brabant* (bij Drechen, Duitsland). — Aldus, indien *Brabant* (= *Brag-bant*) als streek van de Brakena kon verstaan worden, betekende het zeker ook bij velen „land van de drassige weiden”, wat te verklaren is door de brede, natte valleien van Zenne, Dijle, enz., die als vestingen dienst deden (b. v. te Leuven en Brussel).

In onze *Origines*, hebben wij ook *Barbençon* (arr. Thuin) onder de afleidingen van *Brabant* geteld. Het dunkt ons nu dat het eerder een woord is van een grote familie van

toponiemen die voor „moeras” gebruikt werden (illyr. *Barbanna*, *Metubarbes*, gall. *Berbera*, fr. *Besbre* (dép. Allier), enz. (zie ons *Dict. Étym. du Proto-Indo-Eur.* 93). Deze benaming komt voort uit de wortel *bher* „opborrelen”.

De onzekerheden betreffende de verspreiding van de benaming : *brag-bant* en *brag-na* in de streek van de Zenne bestaan ook voor de naam *Zenne* zelf, die onder verschillende vormen aangetroffen wordt te *Zinnik*, *Zuun*, *Soniënbos*, *Zemst*, *Samme*, enz.

Daar de oudste vermelde vorm *Saina* nu *Sanna* gelezen wordt (GYSSSELING, *Gent.* 17) kan men uitgaan van een stam **sam-na* met een zwakke variante **Sum-na*.

Daar *mn* zich tot *mm* of tot *nn* kan ontwikkelen, kan men aan de éne kant de vormen met *m* aantreffen : *Samme*, *Somme*, *Zem-st*, aan de andere die met *n* : *Zenne*, *Zinnik* (*Soniën* is klaarblijkelijk een geromaniseerde vorm). *Zuun* en *Suniacum* > *Soignies* (= *Zinnik*) zijn vormen met *u* die een Romaanse invloed zullen ondergaan hebben (ook *Soniën*). De *e* van *Zemst* en *Zenne* is geen hindernis, daar ze van dezelfde aard is als de *e* voor *a* in *Temse* (*Tamisica*), *Dender* (*Tanara*), *Demer* (**Tamara*), *Gent* (**Gant*), enz.

De wortel van het prototype **sam-na*, *sum-na* is dezelfde stam als *sam*, *sum* in *Samara* (Sambre), *Sumara* (Somme), en wij moeten vertalen : „stille rivier met kalm water”.

* * *

Pevèle is de naam van franssprekend Vlaanderen. Men kan de naam gemakkelijk uit **pabella*, een verbasering van *pabulum* „voeder, gras, weide”, afleiden.

Daar *pabulum*s aldus in gebruik was voor „weide” is het zeker niet te vermetel uit dat Latijns woord de verscheidene *Pamel*'s van het Vlaams land af te leiden. Het is voldoende daarvoor aan te nemen dat een gemakkelijke

dissimilatie de *b* tot *m* heeft veranderd. Het schiet inderdaad in 't oog dat *Pamel* geen Germaans woord kan zijn.

Thiérache. Verder naar het zuiden in 't Noord-departement vindt men een streek met grote wouden en vele weiden die zich tot in het zuiden van onze „Sambre-et-Meuse” uitbreidt (Chimay-Forges-Mariembourg).

Lang heeft men *Terasciam* als basis voor de hypothesen genomen, en men heeft b. v. gedoopt dat de uitgang *-asca* een bewijs was dat de Liguriërs tot in onze landen waren gekomen (!).

Nu beschikken wij over een oudere vorm : *Teoracia* van 690 (MORLET. *Rev. int. Onom.* V.) die bewijst wat wij in onze *Origines* verondersteld hebben, namelijk dat het suffix hier niet *-asca* is, maar *-acia*, een variante van *-acum*, *-aca* die in *Ressaix*, *Duras*, *Renaix* bestaat.

Wat de stam betreft dunkt het ons dat de afleiding uit Kelt. *tigerno-* „hoofd” weinig waarschijnlijk is, en wij zouden graag de voorkeur geven aan germ. **terw-* „boom”, om rede van de natuur van de streek en omdat wij in *Thüringen* een parallel vinden van dergelijke formaties (alhoewel zij hier een hybride is). Aldus : „streek van de bossen”.

* * *

Schouwen, Schelde. De naam van de *Schelde* en van de streek *Schouwen* in Zeeland werd meestal door het Germaans verklaard : „stroom met ondiepe waters” (uit de stam van eng. *shallow*. Op te lossen was alleen het vraagstuk : „hoe kon reeds in Caesar's tijd voor de Schelde een Germaanse benaming normaal gevonden worden zijn, zelfs indien aan de monding reeds Germanen woonden?”

In feite is deze naam, zoals de meeste hydroniemen

van Europa, zeer waarschijnlijk proto-indo-europees (Illyrisch, Keltisch?). Men vindt in andere streken rivier-namen van dezelfde wortel gevormd als : *Scaladis* (in Illyrië), *Scallubis* (in Oud-Spanje). Men wordt daardoor er toe gebracht zulk hydroniem uit de wortel *skel* „krom zijn” af te leiden op dezelfde wijze als de naam van de *Waal* (lat. *Vacalus*) uit *kak* „kronkelen, slingeren” voortkomt. Ook de *Scarpe*, de voornaamste bijrivier van de Boven-Schelde, klimt klaarblijkelijk op tot *sqereb* „kronkelend zijn”.

Het schijnt dus dat in onze streken voornamelijk de kronkelingen van de stromen de mensen getroffen hebben en dat schept ontegensprekelijk een zekere waarschijnlijkheid ten gunste van de vertaling : „stroom met krommingen”.

Het is interessant te doen opmerken dat naast *Scald-is* een vorm met *n* bestond (*skal-no-* of *skal-ōn*) die o. m. in *Escanaffle* steekt en die de normale weergave is van een indogermaanse afleiding van *skel*, namelijk *skel-no-* (POKORNY, I E W. 928).

Leuven, 1960.
